

Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4

Memorie van toelichting

1. Situering

Van werkplekleren ...

Werkplekleren is een ruim concept van opleidingsvormen waarin onderwijs en werk elkaar ontmoeten. Via werkplekleren biedt men een krachtige leeromgeving aan die erop gericht is algemene en beroepscompetenties in een arbeidssituatie aan te leren. De laatste jaren is er meer en meer aandacht gekomen voor werkplekleren als een middel in de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom en het terugdringen van de jeugdwerkloosheid. Werkplekleren bevordert bovendien een goede aansluiting met de arbeidsmarkt. Deze tendens zien we zowel op Europees niveau, als in de concrete lidstaten.

Hoe scholen werkplekleren concreet organiseren varieert. Binnen het voltijds secundair onderwijs en buitengewoon secundair onderwijs zijn de activiteiten veelal te categoriseren als 'stage', 'praktijkles op verplaatsing', 'stage in groep' (in het buitengewoon secundair onderwijs), 'observatieactiviteiten' of een combinatie van deze activiteiten. De tijdsduur en intensiteit verschilt naargelang het structuuronderdeel en/of de school. Binnen het buitengewoon secundair onderwijs is het werkplekleren het sterkst uitgewerkt in de integratiefase/alternerende beroepsopleiding van opleidingsvorm 3. In deze fase brengen jongeren minstens 700u per schooljaar door op een werkplek die inhoudelijk alternerend is aan de opleiding die men nog voor minstens 400u per schooljaar krijgt op de school. Deze alternerende beroepsopleiding biedt jongeren in het BuSO een sterke basis om na afloop van het traject de arbeidsmarkt te betreden. De meerwaarde van deze – weliswaar facultatieve – alternerende beroepsopleiding werd reeds meermaals aangetoond in de schoolverlatersstudie van VDAB. Daaruit blijkt immers dat jongeren met een kwalificatie van de alternerende beroepsopleiding een beduidend hogere kans op tewerkstelling hebben in vergelijking met andere schoolverlaters uit het buitengewoon secundair onderwijs.

Ook in de kwalificatiefase van opleidingsvorm 3 is het concept van werkplekleren sterk verankerd. Leerlingen binnen deze fase dienen allen een stage te lopen in functie van hun opleiding, waarbij de stage in het normaal economisch circuit dient te worden doorlopen.

... naar duaal leren

Om te komen tot een versterking van werkplekleren binnen het secundair onderwijs, stelt het regeerakkoord 2014-2019 van de Vlaamse Regering het creëren van een geïntegreerd stelsel van duaal leren voor, in zowel het deel van onderwijs als het deel van werk. Concreet lezen we hier:

“Samen met het beleidsdomein onderwijs/werk creëren we een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren én ondernemers. De nieuwe Vlaamse bevoegdheids- het industriële leerlingwezen - is hiervoor een hefboom. Duale opleidingsvormen zijn een volwaardige kwalificerende opleiding en een nuttig instrument in de strijd tegen ongekwalificeerde uitstroom en jeugdwerkloosheid. Ook voor jongeren zonder diploma die ouder zijn dan 18 jaar, kan een duaal leer-werktraject een passende oplossing zijn om een kwalificatie te halen. In het stelsel van leren en werken bieden we leerlingen maatwerk aan op basis van een grondige en neutrale screening en toeleiding. We garanderen elke leerling die instapt in een duaal traject voor leren en werken een concrete werkervaring in een (private) onderneming. Een

resultaatsgerichte financiering dient bij te dragen aan de realisatie van de werkcomponent. Verschillen in statuut en verloning nemen we weg. Syntra Vlaanderen krijgt een duidelijke regierol in de realisatie van de werkcomponent van arbeidsmarktrijpe jongeren. We werken aan het ombuigen van de neerwaartse trend in deelname van de Leertijd.”

Met duaal leren wil men verschillende doelstellingen bereiken:

1. Komen tot een betere link tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
2. Tegengaan van de ongekwalificeerde uitstroom;
3. Verlagen van de jeugdwerkloosheid.

Er wordt hierbij voor duaal leren gekozen omdat dit voor alle betrokken partijen meerwaarde oplevert:

- Voor de leerling biedt duaal leren kansen tot competentieontwikkeling, vorming tot een sterke persoonlijkheid en een concrete werkervaring. Dit biedt meer kansen op de arbeidsmarkt.
- Voor de ondernemingen is het een manier om competenties en talenten van (potentiële) medewerkers te ontdekken, te ontwikkelen en te versterken.
- Voor het onderwijs is het een manier om werkplekleren sterk te integreren in de arbeidsmarktgerichte studierichtingen en de studierichtingen met een dubbele finaliteit om zo op termijn te streven naar een opwaardering van het huidige stelsel leren en werken en andere vormen van beroepsgericht onderwijs.
- Voor de samenleving in z'n geheel resulteert het in een betere afstemming van de competenties tussen onderwijs en arbeidsmarkt, meer gekwalificeerde jongeren, minder (jeugd)werkloosheid, meer werkgelegenheid, instroom van gegeerde competenties (cfr. knelpuntberoepen) die het economische leven bevorderen, een sterk functionerende arbeidsmarkt, ...”

Sinds januari 2015 werd duaal leren verder vormgegeven in twee conceptnota's en werden er heel wat proefprojecten opgestart om het concept duaal leren te verfijnen. Zo startte vanuit het beleidsdomein onderwijs, in samenwerking met het beleidsdomein werk, het proefproject Schoolbank op de werkplek, waarin het nieuwe concept duaal leren werd geïmplementeerd in een selectie van scholen. Door gebruik te maken van het decreet op de tijdelijke projecten kon hierbij afgeweken worden van de bestaande onderwijsregelgeving om het nieuwe concept zo waarheidsgetrouw uit te testen. In dit kader werd ook een besluit van de Vlaamse Regering uitgewerkt met het inhoudelijk kader van het proefproject. Dit proefproject geeft uitvoering aan een groot deel studierichtingen binnen het gewoon secundair onderwijs, maar omvat eveneens een uitwerking voor het buitengewoon secundair onderwijs. In het schooljaar 2016-2017 en 2017-2018 werd de opleiding "groen- en tuinbeheer" duaal vormgegeven in de kwalificatiefase OV3. Vijf BuSO-scholen namen deel aan dit proefproject waarbij er in totaal bijna 30 jongeren uit de kwalificatiefase inschreven in een duaal traject. Vanaf 2018-2019 komt ook de opleiding fastfood medewerker duaal toegevoegd aan het proefproject.

Op legistisch vlak, was een eerste realisatie met betrekking tot duaal leren het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (verder decreet OAO) dat op 10 juni 2016 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dit decreet voorziet een eengemaakt statuut voor alle leerlingen binnen het huidige stelsel voor leren en werken en het toekomstig duaal leren. Het schooljaar 2016-2017 is het eerste schooljaar van de implementatie van dit decreet, waarbij er vanaf de invoering sterk werd ingezet op een monitoring van deze implementatie. Het decreet OAO zal ook bijgestuurd worden daar waar nodig.

Een tweede realisatie is het decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase dat op 21 maart werd aangenomen in het Vlaams Parlement, waarna dit op 30 maart werd bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering. Dit decreet maakt duaal leren en de aanloopfase mogelijk in het gewoon voltijds secundair onderwijs vanaf 1 september 2019. Het toepassingsgebied van het decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase

is het gewoon secundair onderwijs. Tijdens het legistische proces van dit decreet werd al veelvuldig aangedrongen op een implementatie van duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs. Om aan deze bekommernis tegemoet te komen, breidt het voorliggende voorontwerp van decreet het toepassingsgebied van duaal leren uit naar het buitengewoon secundair onderwijs met opleidingsvorm 3 (OV3) en opleidingsvorm 4 (OV4).

Ambitie voor duaal leren in BuSO

De ambitie voor duaal leren in BuSO is gelijk aan die voor het duaal leren in het gewoon secundair onderwijs: een aantrekkelijk, geïntegreerd stelsel van duaal leren, dat beleidsmatig en maatschappelijk als gelijkwaardig wordt beschouwd met alle andere vormen van secundair onderwijs en dat perspectief biedt voor jongeren én ondernemers, en dat tegelijkertijd afgestemd is op de doelgroep van het BuSO. Duaal leren is een volwaardige leerweg, gelijkwaardig aan het niet-duale buitengewoon onderwijs, met bijhorende studiebekrachtiging. Een duaal traject streeft dus in het algemeen het behalen van een onderwijskwalificatie na. De jongere die zijn kwalificatie behaalt, moet in staat zijn vlot door te stromen naar de arbeidsmarkt zoals andere jongeren in het buitengewoon secundair onderwijs.

2. Decreet betreffende het duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4

Duaal leren is een leerweg waarbij leerlingen zowel competenties verwerven op de schoolbank als op een werkplek. Deze competentieverwerving op de werkplek is de essentie van een duaal traject en maakt zo het onderscheid met een stage waar leerlingen voor een beperktere tijd worden ingeschakeld in een werkproces met het oog op het toepassen van competenties die ze op school hebben geleerd. Het voorliggend decreet betreffende duaal leren maakt duaal leren mogelijk in scholen voor buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. In OV3 maken we het dus mogelijk dat leerlingen al vanaf de kwalificatiefase een substantieel van de opleiding op de werkplek volgen, waardoor hun arbeidsmarktintegratie sneller kan verlopen dan in het huidige BuSO. Het voorliggende decreet zorgt er verder voor dat de analogie met duaal leren in het gewoon voltijds onderwijs ook in OV4 gemaakt kan worden.

Binnen duaal leren gaat een leerling voor het verwerven van een deel van de competenties naar een werkplek. Daarbij wordt gestreefd naar 60% van de tijd op de werkplek. Gezien de tijd die een jongere doorbrengt op een werkplek, is het van belang deze werkplek volwaardig op te nemen in het opleidingstraject. Een trajectbegeleider vanuit de aanbieder duaal leren zal de competenties op de werkplek van nabij moeten opvolgen en zal deze werkplek en jongere dan ook regelmatig moeten bezoeken. Voor deze doelgroep van jongeren is het van belang dat deze trajectbegeleider nog sterker voorziet in begeleiding van de jongere, zowel bij de intake als bij de opvolging; de concrete begeleiding die geboden wordt, hangt uiteraard samen met de begeleidingsnood van de jongere. De mentor van de werkplek zal deel uitmaken van het opvolgings- en evaluatieproces van de jongere en vanuit deze hoedanigheid deel kunnen nemen aan de klassenraad. De werkplekken zelf kunnen maar handelen als duale leerwerkplek wanneer ze voldoen aan erkenningscriteria, zoals bepaald in het decreet OAO.

Duaal leren mikt op leerlingen die gemotiveerd zijn om te leren en te participeren op de werkplek – arbeidsbereid – en competent zijn om te leren en participeren op de werkplek – arbeidsrijp. Een eerste inschatting van deze arbeidsrijpheid en arbeidsbereidheid zal worden gemaakt door de klassenraad van het schooljaar voorafgaand aan het duale traject. Dit advies wordt standaard gegeven aan alle jongeren in een arbeidsmarktgericht structuuronderdeel (OV3 en OV4) of een structuuronderdeel met dubbele finaliteit (OV4), terwijl dit voor andere jongeren op vraag is. Het advies is niet-bindend en kadert bijgevolg binnen het brede kader van studie- en loopbaanbegeleiding door de leerling attent te maken op de mogelijkheden van een duaal traject. Het blijft echter de individuele keuze

van een leerling om al dan niet in te stappen in een duaal traject. Dit advies kan eveneens een startpunt zijn voor het opstellen van een verder opleidingsplan.

Een leerling kan instappen in een duaal traject wanneer hij/zij beschikt over een overeenkomst met een werkgever die bereid is de leerling op te leiden in het kader van het opleidingsplan gekoppeld aan een structuuronderdeel. Leerlingen die niet meteen beschikken over een overeenkomst hebben per schooljaar een bepaalde tijd om een werkplek te zoeken, met daarbij een goede ondersteuning van de trajectbegeleider van de BuSO-school. Wanneer ze na deze periode geen werkplek hebben gevonden, dienen ze zich uit te schrijven uit duaal leren en kunnen ze zich eventueel inschrijven in een structuuronderdeel dat niet als duaal wordt omschreven.

In het buitengewoon secundair onderwijs voorzien we geen specifieke aanloopfase. Immers, in het buitengewoon onderwijs heeft men via het werken met individuele handelingsplannen al heel wat in handen om begeleiding op maat aan leerlingen aan te bieden, ook op het vlak van voorbereiding inzake arbeidsrijpheid waardoor het concept van aanloopfase niet nodig is.

3. Gefaseerde uitrol

Het voorliggende decreet zal in werking treden op 1 september 2019 waardoor BuSO-scholen van start kunnen gaan met de duale opleidingen. In het schooljaar 2018-2019 wordt er binnen het huidige regelgevend kader nog verder geëxperimenteerd en wordt het proefproject 'Schoolbank op de werkplek' gecontinueerd en uitgebreid. Verder wordt in schooljaar 2018-2019 de implementatie van duaal leren in het buitengewoon secundair onderwijs verder voorbereid door een bredere uitwerking en toepassing van oa. de verkennende leerlingenstages en observatieactiviteiten.

Het voorliggend decreet bouwt in grote mate verder op het decreet duaal leren en de aanloopfase, waardoor de structuur van dit decreet eveneens vertrekt van de codex secundair onderwijs. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de reeds uitgewerkte artikels binnen dit decreet duaal leren en aanloopfase; verwijzingen naar deze artikels worden opgenomen daar waar mogelijk en aangepast naar BuSO OV3 en OV4 daar waar nodig.

Na de invoering van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs, en met voorliggend decreet in het buitengewoon secundair onderwijs, blijft het expliciet de ambitie om duaal leren mogelijk te maken in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs.

ARTIKELGEWIJZE BESPREKING

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs

Artikel 2

In artikel 2 wordt het toepassingsgebied van het nieuw in te voegen deel in deze codex bepaald.

Artikel 3

Dit artikel verduidelijkt dat, naast de leerlingen uit de niet duale opleiding tuinbouwarbeider ook de leerlingen in de duale opleiding medewerker groen- en tuinbeheer duaal meetellen voor de berekening van de 'teeltleider' in opleidingsvorm 3.

Dit is een extra voltijdse betrekking in het ambt van leraar secundair onderwijs, belast met beroepsgerichte vorming in opleidingsvorm 3, die in de hoedanigheid van teeltleider instaat voor het onderhoud van gewassen en planten tijdens vakantieperiodes. Een school kan voor deze betrekking in aanmerking komen als zij 40 leerlingen heeft in de betrokken opleidingen.

Artikel 4

Dit artikel verduidelijkt in artikel 336 van de codex dat in de duale vorm van de integratiefase van opleidingsvorm 3 de werkervaring plaatsvindt onder de vorm van een arbeidsdeelname in een regulier bedrijf. In de niet duale vorm van de integratiefase van opleidingsvorm 3 vindt de werkervaring plaats onder de vorm van een leerlingenstage in een regulier bedrijf. Scholen zullen dus in de toekomst ook nog steeds een niet-duale intergratiefase kunnen aanbieden..

Artikel 5

In dit artikel wordt een technische correctie doorgevoerd met betrekking tot de programmering van aanloopstructuuronderdelen in die zin dat programmeringen niet enkel voorbehouden zijn aan CDO's en Syntra vzw maar dat ook scholen voltijds onderwijs aanloopstructuuronderdelen kunnen aanbieden.

Artikel 6

Dit artikel voegt een nieuw deel V/3 in in de codex secundair onderwijs, waaronder de bepalingen betreffende de duale structuuronderdelen in het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4 zullen worden besproken. De nummering van de artikelen binnen dit nieuwe deel volgt de nummering van de codex secundair onderwijs en zal steeds opgebouwd zijn als: 357/xx.

Artikel 7

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een eerste inhoudelijke onderverdeling zijn de inleidende bepalingen.

Artikel 8

Dit artikel voegt een nieuw artikel 357/56 in in de codex secundair onderwijs.

Het voorliggende decreet wordt ingeschreven in de codex secundair onderwijs, waardoor alle bepalingen uit deze codex van toepassing zijn. Echter, voor sommige zaken wordt er afgeweken van voorgaande bepalingen in deze codex. Met dit artikel wordt aangegeven dat in dergelijke gevallen voorrang gegeven moet worden aan de bepalingen uit het voorliggende decreet.

Artikel 9

Artikel 9 voegt een nieuw artikel 357/57 in in de codex secundair onderwijs.

De begrippen opgenomen in deel V/1, artikel 357/2 van deze codex zijn eveneens van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat de aanbieder duaal leren een school voor buitengewoon secundair onderwijs is met opleidingsvorm 3 of 4.

Een andere verschil heeft betrekking op het doel van duaal leren in BuSO. Het finale doel van een duale opleiding in opleidingsvorm 4 is steeds een onderwijskwalificatie, maar als dit niet haalbaar is, kan een beroepskwalificatie uitgereikt worden indien de leerling voldoet aan het beroepsgerichte luik van de opleiding. Het finale doel van een duale opleiding bij opleidingsvorm 3 is steeds het behalen van een beroepskwalificatie en onder de voorwaarden als vermeld in het vierde lid van artikel 335/1 van deze codex het behalen van een onderwijskwalificatie.

Verder is de definitie aangepast van de klassenraad die het niet-bindend advies geeft het jaar voorafgaand aan duaal leren. Belangrijk hierbij is dat klassenraad in het voorliggende decreet niet enkel gebruikt wordt voor de klassenraad van leerlingen in duaal leren in OV3 of OV4, maar ook kan verwijzen naar de klassenraad uit het voorafgaande traject die de leerling doorverwijst naar duaal leren. Naast klassenraden uit OV3 of OV4 kan dit ook een klassenraad zijn uit een school voor voltijds onderwijs, een cdo of een Syntra vzw. In afwijking van de definitie uit deel V/1 van de codex, voegen we hier de klassenraad uit opleidingsvorm 1 toe, die ook een advies kunnen geven aan leerlingen om naar duaal leren te gaan. Dit impliceert niet dat we duaal leren per definitie als de meest aangewezen optie zien voor deze doelgroep van leerlingen; wel maken we hiermee mogelijk dat bepaalde leerlingen uit OV1 die baat hebben bij een duaal traject ook een advies kunnen krijgen.

Artikel 10.

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een tweede inhoudelijke onderverdeling is de opzet van duaal leren.

Artikel 11

Artikel 11 voegt een nieuw artikel 357/58 in in de codex secundair onderwijs.

Duaal leren is een leerweg waarbij leerlingen zowel competenties verwerven op de schoolbank als op de werkplek. In het artikel wordt de minimale duurtijd van een geheel leertraject vastgelegd, namelijk 28 opleidingsuren voor opleidingsvorm 4. Dit is naar analogie met het huidige voltijds secundair onderwijs en het Stelsel voor Leren en Werken, waarbij een jongere een bepaalde tijd op de school doorbrengt en de rest van de week invulling geeft aan het voltijds engagement afhankelijk van de fase waarin deze zich bevindt. Voor opleidingsvorm 3 wordt de minimale duurtijd bepaald op 32 opleidingsuren, gezien dit eveneens de minimale duurtijd is van deze opleidingsvorm in de niet duale vorm.

In dit artikel wordt naar analogie met duaal leren in het gewoon secundair onderwijs, de minimum omvang van de werkplekcomponent op schooljaarbasis vastgelegd op 14 uur per week. Voor elk structuuronderdeel wordt een standaardtraject uitgewerkt door de betrokken sector(en), de onderwijsverstreckers, het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen – en VDAB, onder procesbegeleiding van AHOVOKS. Het is tijdens deze opmaak van het standaardtraject dat er telkens een uitspraak wordt gedaan over het aantal uren op de werkplek dat realistisch is voor die opleiding. 14 uur is daarbij het minimum om te kunnen spreken van een duale opleiding (zonder rekening te houden met wettelijke feestdagen en vakantiedagen). De Vlaamse Regering kan wel uitzonderingen toelaten voor structuuronderdelen die vanuit de principes van duaal leren vertrekken, maar niet op het minimale wekelijkse uren op de werkplek landen.

Artikel 12

Artikel 12 voegt een nieuw artikel 357/59 in in de codex secundair onderwijs.

Aangezien er in artikel 357/58 wordt aangegeven dat structuuronderdelen minstens 28 uren omvatten in opleidingsvorm 4 en minstens 32 uren in opleidingsvorm 3 en de uren op de werkplek dienen te worden beschouwd als opleidingsuren in uitvoering van een opleidingsplan, worden duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 3 en 4 als voltijds buitengewoon secundair onderwijs beschouwd.

Artikel 13

Binnen het nieuwe deel V/1 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een derde inhoudelijke onderverdeling handelt over de structuur en organisatie van duaal leren.

Artikel 14

Artikel 14 voegt een nieuw artikel 357/60 in in de codex secundair onderwijs.

Duale structuuronderdelen zullen uitgewerkt worden in het verlengde van de matrix secundair onderwijs. Aangezien de modernisering secundair onderwijs op 1 september 2019 in de eerste graad van opleidingsvorm 4 van start gaat, en 1 september 2020 in de observatiefase van opleidingsvorm 3, zou het nog enkele jaren kunnen duren voordat deze toegepast wordt in de tweede en derde graad van opleidingsvorm 4, en de derde fase (kwalificatiefase) en vierde facultatieve fase (integratiefase) van opleidingvorm 3, waar duale opleidingen aangeboden kunnen worden. Daarom worden duale structuuronderdelen nu ingeschaald in inhoudelijk verwante studiedomeinen/studiegebieden, analoog aan de structuuronderdelen in het voltijds secundair onderwijs voor OV4 en van het buitengewoon secundair onderwijs voor OV3. Deze groepering geeft meer aansluiting op een inhoudelijk verwant niet-duaal structuuronderdeel wanneer een leerling het duale structuuronderdeel verlaat voorafgaand aan de gehele uitrol van de matrix secundair onderwijs. Duale structuuronderdelen worden gezien als afzonderlijke structuuronderdelen binnen het aanbod van het secundair onderwijs.

Een school die een duaal structuuronderdeel inricht, heeft de mogelijkheid om ook de niet-duale variant van dat structuuronderdeel in te richten met het oog op de continuïteit van het leerproces van de leerling, maar is hier niet toe verplicht. Het behoort immers tot de autonomie van de school om deze al dan niet in te richten; een duaal structuuronderdeel kan dus worden ingericht zonder een niet-duale variant binnen de school, of vice versa. Het is bovendien goed mogelijk dat een niet-duale variant in geen enkele school in Vlaanderen wordt ingericht, maar de mogelijkheid daartoe blijft behouden. Dat betekent ook dat een school ervoor kan kiezen om de integratiefase aan te bieden onder de vorm van een alternerende beroepsopleiding of een duale opleiding. Door het niet voorzien van programmatie- en rationalisatienormen voor duale studierichtingen is het ook mogelijk om slechts voor een beperkt aantal leerlingen een duale richting aan te bieden, naast de niet-duale variant.

De Vlaamse Regering kan bijkomende voorwaarden opleggen aan de organisatie van duale structuuronderdelen, waarbij er kan gedacht worden aan de lokale arbeidscontext, het aantal oprichtingen, het profiel van de school, en dergelijke.

Een duaal structuuronderdeel van opleidingsvorm 3 of 4 kan telkens worden ingericht door een school voor buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 3 of opleidingsvorm 4.

Artikel 15

Artikel 15 voegt een nieuw artikel 357/61 in in de codex secundair onderwijs.

Net zoals in het gewoon secundair onderwijs kunnen aanbieders duaal leren een duaal structuuronderdeel inrichten tot en met de eerste lesdag van oktober. Als ze op dat moment geen leerling ingeschreven hebben in dat structuuronderdeel, kan het structuuronderdeel gedurende dat schooljaar niet aangeboden worden.

Artikel 16

Dit artikel voegt een nieuw artikel 357/62 in in de codex secundair onderwijs.

Voor elk duaal structuuronderdeel wordt een standaardtraject uitgetekend, gebaseerd op één of meerdere beroepskwalificaties, waarin onder andere de reguliere opleidingsduur vermeld wordt uitgedrukt in jaren of semesters. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat de ontwikkelcommissies van de specifieke opleiding erover kunnen waken dat de opleiding afgestemd is op de doelgroep. Zo loopt de opleiding groen- en tuinbeheer duaal in OV3 vanaf 2016 in het kader van het proefproject Schoolbank op de werkplek : de ontwikkelcommissie heeft er bijvoorbeeld voor gekozen om het eerste jaar van de opleiding met een onbezoldigde SOAO te werken en het tweede jaar met de bezoldigde OAO. Verder blijft ook de geldende regelgeving uit het BuSO van toepassing die aan

scholen nog extra flexibiliteit verleent om jongeren naargelang hun individuele noden op te leiden; het zal in OV3 bijvoorbeeld nog steeds mogelijk zijn om een tweejarige opleiding in de kwalificatiefase te spreiden over drie schooljaren als dit voor de leerling nodig is.

Het finale doel van een duale opleiding in opleidingsvorm 4 is steeds een onderwijskwalificatie, maar als dit niet haalbaar is, kan een beroepskwalificatie uitgereikt worden indien de leerling voldoet aan het beroepsgerichte luik van de opleiding. Gezien de huidige werking van OV4, zullen de standaardtrajecten daar identiek zijn aan de desbetreffende standaardtrajecten uit het gewoon secundair onderwijs. Het finale doel van een duale opleiding bij opleidingsvorm 3 is steeds het behalen van een beroepskwalificatie en onder de voorwaarden als vermeld in het vierde lid van artikel 335/1 van deze codex het behalen van een onderwijskwalificatie. In lijn met het decreet op de Vlaamse Kwalificatiestructuur kunnen de onderwijskwalificatie en de beroepskwalificatie één niveau van de Vlaamse kwalificatiestructuur verschillen van elkaar.

In het standaardtraject wordt een clustering van competenties gemaakt. Aanbieders duaal leren zijn vrij om te kiezen of ze een modulaire of lineaire organisatie van het structuuronderdeel hanteren. Het zal op aanbiedersniveau gemonitord worden in welke mate beide organisatievormen in de praktijk gehanteerd worden.

Met betrekking tot de algemene vorming zijn de eindtermen en ontwikkelingsdoelen van toepassing zoals die in het niet-duale overeenstemmend onderwijs van toepassing zijn. In OV3 zijn dit ontwikkelingsdoelen. In OV4 zijn dit de eindtermen die gekoppeld zijn aan de onderwijsvorm, terwijl deze in de toekomst gekoppeld aan de finaliteit zullen zijn. Op het moment dat de curriculumdossiers uitgewerkt worden, vertaalt men de standaardtrajecten hierin zodat gegarandeerd blijft dat de duale opleidingen onverminderd gebaseerd blijven op beroepskwalificaties en dat deze in samenwerking tussen onderwijs en sociale partners ontwikkeld worden.

Standaardtrajecten worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Artikel 17

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het gewoon secundair onderwijs. Een vierde inhoudelijke onderverdeling handelt over de programmatie en rationalisatie van duale structuuronderdelen.

Artikel 18

Dit artikel voegt een nieuw artikel 357/63 in in de codex secundair onderwijs.

Een aanbieder duaal leren die een duaal structuuronderdeel wil programmeren, moet hiervoor een aanvraag doen bij de bevoegde diensten van de Vlaamse gemeenschap. Deze programmatieaanvraag moet ten laatste op 30 november van het voorgaande schooljaar gebeuren. Een uitzondering hierop zijn Se-n-Se opleidingen waarvoor scholen, ten laatste op 30 september van het lopende schooljaar een aanvraag dienen te doen indien het een Se-n-Se betreft die van start gaat op 1 februari daaropvolgend. De termijnen dienen te worden geïnterpreteerd als vervaltermijnen. Dit impliceert dat dossiers ingediend na deze data als onontvankelijk worden beschouwd.

Over elke aanvraag wordt een beslissing genomen door de Vlaamse Regering waarbij rekening gehouden wordt met het advies van de onderwijsinspectie, het Agentschap voor Onderwijsdiensten, de Vlaamse Onderwijsraad en de Sociaal-Economische Raad Vlaanderen. Elk vanuit hun expertise geven zij een advies over de wenselijkheid van de programmatie die wordt aangevraagd.

In die gevallen waar de Vlaamse Regering over een programmatie moet beslissen, met uitzondering van de overgangssituatie "studiecontinuïteit" zoals hieronder beschreven, is die beslissing afhankelijk van een reeks strikte criteria: vraag en aanbod, waarborgen van vrije keuze en studiecontinuïteit voor leerlingen en, afhankelijk van het geval, samenwerking met de bedrijfswereld en infrastructuurvoorzieningen. Ook de afspraken

met andere lokale onderwijsinrichters zoals VDAB, Syntra, secundair volwassenen-onderwijs, ... , zijn van belang. Die gemeenschappelijke criteria moeten stroomlijning in de besluitvorming verzekeren.

Om aan scholen rechtszekerheid te geven wat de programmatie betreft, wordt er een termijn in het decreet ingeschreven waarbinnen de scholen op de hoogte gesteld worden van de uitkomst van de programmatie.

In afwijking van de programmatieprocedure die hier beschreven werd, moeten de aanbieders duaal leren die deelnamen aan het tijdelijke project Schoolbank op de werkplek, geen programmatieprocedure doorlopen als ze de duale opleiding continueren vlak na afloop van het proefproject. Deze afwijking is noodzakelijk in het kader van de studiecontinuïteit van de leerlingen uit het project. Belangrijk om te benadrukken is dat deze opschorting van programmatie voor hen enkel geldt in het eerste jaar na afloop van het proefproject.

Bovenstaande procedures zijn geheel in lijn met de procedures die van toepassing zijn binnen het gewoon secundair onderwijs. Voor het buitengewoon onderwijs is er echter een afwijking nodig voor wat betreft opleidingsvorm 3. Voor de programmatie van een duale opleiding in BuSO OV3 is artikel 289, paragraaf 3 van deze codex niet van toepassing; bij rationalisatie is voor de duale opleidingen artikel 281 van deze codex niet van toepassing. De normen voor de opleiding zijn vervangen door de bovenstaande aanvraagprocedure voor programmatie van een opleiding.

Artikel 19

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het gewoon secundair onderwijs. Een vijfde inhoudelijke onderverdeling handelt over leerlingen binnen duaal leren.

Artikel 20

Artikel 20 voegt een nieuw artikel 357/64 in in de codex secundair onderwijs.

In het eerste lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/9 van deze codex, met betrekking tot het niet-bindend advies van de klassenraad, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

In het tweede lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/10, met betrekking tot de advisering van zij-instromers, van deze codex eveneens van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

In het derde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/11, met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden, van deze codex eveneens van toepassing op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat eveneens de toelatingsvoorwaarden vermeld in artikel 293, paragraaf 2, wat betreft de leeftijdsvoorwaarden na 21 jaar en artikel 294 van deze codex, wat betreft het beschikken over een verslag eveneens van toepassing zijn. Dit wil zeggen dat de maximumleeftijd in de duale structuuronderdelen van opleidingsvorm 3 en 4 de facto niet hoger zal zijn dan 23 jaar (zoals dit ook geldt voor de niet-duale structuuronderdelen van deze opleidingsvormen) en dat om toegelaten te kunnen worden tot dit duale structuuronderdeel een leerling moet beschikken over een verslag dat hem toegang verleent tot opleidingsvorm 3 of 4.

In het vierde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/12 tot en met 357/14 van deze codex eveneens van toepassing zijn op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Deze artikelen hebben betrekking op de instap van leerlingen van een duaal structuuronderdeel in een niet-duaal

structuuronderdeel, de instapdatum van leerlingen in een duaal structuuronderdeel en de samenstelling van de klassenraad.

In het vijfde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/15, met betrekking tot vrijstellingsmogelijkheden, van deze codex eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat onder het begrip "algemene vorming" voor opleidingsvorm 3 de "algemene en sociale vorming" wordt bedoeld.

In het zesde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/16 tot en met 357/17 van deze codex eveneens van toepassing zijn op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Deze artikelen hebben betrekking op het modulair organiseren en het school- of centrumreglement.

In het zevende lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/18 van de codex, met betrekking tot het tijdstip van evaluatie, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Het enige verschil dat voor opleidingsvorm 3 moet aangevuld worden is dat het behalen van de eindstudiebekrachtiging op het einde van de derde fase of de vierde fase niet tot gevolg mag hebben dat een leerling vóór het jaar waarin hij de leeftijd van 18 jaar bereikt zijn opleiding of deelname aan het leerplichtonderwijs beëindigt.

In het achtste lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/19, met betrekking tot gepaste en redelijke aanpassingen, van deze codex eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, voor zover de aanpassingen de werkplekcomponent betreffen. De omkadering en de context van BuSO-scholen is er al op voorzien dat ze in de schoolcomponent redelijke en gepaste aanpassingen voor de leerling kunnen realiseren. Voor zowel de werkplek- als de schoolcomponent dienen de aanpassingen te worden opgenomen in het handelingsplan, zoals momenteel al gangbaar is in het BuSO.

Artikel 21

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een zesde inhoudelijke onderverdeling handelt over de arbeidsdeelname binnen duaal leren.

Artikel 22

Artikel 22 voegt een nieuw artikel 357/65 in in de codex secundair onderwijs.

In het eerste lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/20, met betrekking tot de rol van het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen, van deze codex eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

In het tweede lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/21 van deze codex, met betrekking tot het zoeken en vinden van een werkplek, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Voor duale structuuronderdelen OV4 en OV3 moet het intakegesprek gebeuren met de mentor van het bedrijf omdat de persoonlijke band tussen mentor en leerling van nog groter belang is voor deze doelgroep van leerlingen; ook is de begeleiding en ondersteuning van de trajectbegeleider bij het intakegesprek een verplicht gegeven.

In het derde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/22 van de codex, met betrekking tot het aantal dagen zonder werkplek, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat van voor de duur van de opleidingsdag in opleidingsvorm 3 de opleiding minstens 32 opleidingsuren omvat.

In het vierde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/23 van deze codex, met betrekking tot de bereikbaarheid van een personeelslid van de school tijdens de invulling van de

werkplekcomponent, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

In het vijfde lid wordt verduidelijkt dat artikel 357/24 van de codex, met betrekking tot de extra begeleiding, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, met dit verschil dat het opleidingsplan wordt opgenomen in het handelingsplan.

Artikel 23

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een zevende inhoudelijke onderverdeling handelt over de financiering of subsidiering van de aanbieders duaal leren.

Artikel 24

Artikels 24 voegt het nieuwe artikels 357/66 in in de codex secundair onderwijs.

Met dit artikel trekken we de reguliere financieringswijze uit het buitengewoon secundair onderwijs door naar duaal leren. Voor de berekening van het aantal wekelijkse lesuren en uren waarop een aanbieder duaal leren beroep zal kunnen doen, worden de leerlingen geteld op de reguliere teldag.

Voor de berekening van het pakket lesuren en uren voor een duaal structuuronderdeel aangeboden binnen een school voor buitengewoon secundair onderwijs, wordt identiek dezelfde werkwijze toegepast als voor het huidige niet-duale studieaanbod binnen het voltijds onderwijs, met inbegrip van richtgetallen, aanwendingspercentages, etc. Voor de berekening van de lesuren wordt het minimum en maximum aantal lesuren per week behouden dat momenteel van toepassing is, ook voor de integratiefase waarin dit momenteel al vastgelegd is op 38 uren. Voor duaal wordt zo de duurtijd van het gehele leertraject meegenomen voor deze wekelijkse uren om te vermijden dat er minder omkadering zou worden toegekend aan duale structuuronderdelen dan aan niet-duale structuuronderdelen

Artikel 25

Artikel voegt een nieuw artikel 357/67 in in de codex secundair onderwijs.

Belangrijk is dat de aanbieder duaal leren middelen inzet om aan trajectbegeleiding te doen; dit is immers een wezenlijk onderdeel van duaal leren omdat het noodzakelijk is om de leerlingen op de werkplek op te volgen. Aangezien de leerkracht tijdens deze uren niet voor de klas staat, worden deze uren beschouwd als uren die geen lesuren zijn. Door de bepaling in het decreet wordt er een nieuwe categorie gecreëerd van uren die geen lesuren zijn, zoals vermeld in de tweede paragraaf van artikel 211 uit de codex secundair onderwijs. Het zijn dus geen uren voor bijzondere pedagogische taken (BPT), maar behelst een afzonderlijke categorie "uren trajectbegeleiding" die het aan aanbieders duaal leren toelaat om uren voor trajectbegeleiding in te zetten alsook toelaat aan de overheid om te monitoren hoeveel uren trajectbegeleiding er worden gebruikt. Met betrekking tot trajectbegeleiding kan het aangewezen zijn om op termijn een minimumgrens vast te leggen die moet besteed worden aan trajectbegeleiding. Deze mogelijkheid wordt geboden aan de Vlaamse Regering.

Verder kunnen de uren ook aangewend worden om voordrachtgevers aan te stellen; de Vlaamse Regering zal een maximum aantal uren vastleggen hiervoor.

In het kader van dit decreet willen we samenwerking tussen verschillende aanbieders duaal leren stimuleren; dit gebeurt altijd op vrijwillige basis, op basis van parameters die op voorhand vastgelegd worden. In dit verband kunnen aanbieders duaal leren middelen overdragen naar andere onderwijsverstreckers en/of aanbieders duaal leren voor het aanbieden van onderdelen van een duaal structuuronderdeel. Zo kan de algemene vorming of net het beroepsgerichte deel door een andere aanbieder met expertise ter zake

worden aangeboden. Afhankelijk van de oorsprong en/of bestemming van deze middelen, zal de overdracht gebaseerd zijn op een overdracht van lesuren of uren of zal er een herberekening zijn naar een krediet.

Tot slot kunnen aanbieders duaal leren ook lesuren overdragen naar centra voor volwassenenonderwijs voor het aanbieden van bepaalde onderdelen van een duaal structuuronderdeel.

Voor de overdrachtsmogelijkheden zijn de bepalingen van artikel 19 en 313, §2 van de codex secundair onderwijs van toepassing. Deze bieden voldoende garantie aan de huidige personeelsleden.

Artikel 26

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een achtste inhoudelijke onderverdeling handelt over de subsidiering van de organisatoren die instaan voor de extra ondersteuning.

Artikel 27

Artikel 27 voegt een nieuw artikel 357/68 in in de codex secundair onderwijs.

Dit artikel verduidelijkt dat artikel 357/29, met betrekking tot de extra ondersteuning van aanbieders, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 28

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een negende inhoudelijke onderverdeling handelt over het kwaliteitstoezicht binnen duaal leren.

Artikel 29

Artikel 29 voegt een nieuw artikel 357/69 in in de codex secundair onderwijs.

Dit artikel verduidelijkt dat artikel 357/30 van deze codex, met betrekking tot het kwaliteitstoezicht, eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 30

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een tiende inhoudelijke onderverdeling handelt over de monitoring van duaal leren.

Artikel 31

Artikel 31 voegt een nieuw artikel 357/70 in in de codex secundair onderwijs.

Dit artikel verduidelijkt dat artikel 357/31, met betrekking tot de monitoring van duaal leren, van deze codex eveneens van toepassing is op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4.

Artikel 32

Binnen het nieuwe deel V/3 wordt een inhoudelijke onderverdeling gemaakt, waarbij de aanhef analoog verloopt aan die van de codex secundair onderwijs en de bepalingen van het duaal leren in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een elfde inhoudelijke onderverdeling handelt over de overlegfora die worden opgericht in het kader van duaal leren.

Artikel 33

Artikel 33 voegt een nieuw artikel 357/71 in in de codex secundair onderwijs.

Dit artikel verduidelijkt dat artikel 357/32 tot en met 357/36 van deze codex eveneens van toepassing zijn op de duale structuuronderdelen van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4. Deze artikelen handelen over de samenstelling en rol van het provinciale overlegforum, alsook de samenstelling in tweetalig gebied Brussels-Hoofdstad.

Hoofdstuk 3. wijzigingsbepalingen van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.

Artikel 34

De definitie van alternerende opleiding wordt in het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen in overeenstemming gebracht met de definities van het voorliggende decreet.

Hoofdstuk 4. Slotbepaling

Artikel 35

Dit decreet treedt in werking vanaf 1 september 2019, met uitzondering van een aantal artikels die vanaf 1 maart 2019 in werking treden en noodzakelijk zijn om de opstart van duaal leren mogelijk te kunnen maken.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS